

26 . Grădiștea de Munte | Comuna: Orăștioara de Sus | Județ: Hunedoara | Punct: Dealul Grădiștii (Piciorul Muncelului) | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 90397.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Antichitate

Epoci: Hallstatt, La Tène, Epoca romană timpurie

Tipuri sit: descoperire izolată, tip neprecizat, amenajare/construcție, necropolă

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Domestic, Religios, ritual și funerar, Neatribuit

Autori: Cristina Bodó, Gelu Florea, Gabriela Gheorghiu, Ioan Glodariu, Eugen Iaroslavschi, Răzvan Mateescu, Luca Paul Pupeză, Liliana Suciu

Instituții: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca

Raport

Cercetările arheologice au avut ca scop continuarea săpăturilor începute în anul 2008 pe terasa Căprăreața II din cartierul de E al Sarmizegetusei Regia și reluarea celor de pe terasa a III-a din interiorul fortificației .

Căprăreața II

În anul 2008 au fost descoperite aici resturile unei construcții incendiate, iar în 2009 cercetarea a continuat prin deschiderea unei suprafețe cu o lungime de 7 m și o lățime de 4 m, orientată NE-SV.

Stratigrafia generală, de sus în jos, se prezintă astfel: pământ vegetal, gros de 0,10 m; nivel de pământ brun cu pigmenți de cărbune și chirpici, cu o grosime de 0,40/0,50 m; urma, până la adâncimea de 0,9/1 m, un strat de lut galben amestecat cu piatră (sfărâmături de stâncă); între 0,90 - 1,20 m urma un strat de pământ maroniu cu pigmenți de cărbune; următorul strat, până la adâncimea de 1,55 m, consta în lut galben amestecat cu sfărâmături de stâncă. Se adeverește ipoteza formulată anul trecut, potrivit căreia terasa a fost amenajată/locuită în două etape, așa cum demonstrează cele două straturi de nivelare (lutul galben amestecat cu piatră) și cele două niveluri (nr. 4, respectiv nr. 2) în care au apărut materiale arheologice. Cele mai consistente urme de locuire aparțin fazei a doua și sunt reprezentate de resturile construcției incendiate (bucăți de perete prăbușit, lemn carbonizat, o mare cantitate de fragmente ceramice etc.). Planul său rămâne, deocamdată, incert. De remarcat apariția a încă două șiruri de câte 3 gropi, pe lângă cel din 2008, care aveau pe fund câte o lespede de micașist. Gropile aveau un diametru de cca. 0,80 m și o adâncime cuprinsă între 0,70 - 1 m; pereții lor erau căptușiți cu pietre, iar lespezile susțineau stâlpi de lemn cu o grosime de 0,35-0,40 m. Astfel, până în prezent, au fost descoperite nouă asemenea gropi, dispuse în trei șiruri paralele. Este cert că rolul lor era legat de planul construcției, după cum a confirmat secționarea gropii numite convențional G 6.

Materialul arheologic constă în vase ceramice de bună calitate, în cea mai mare parte reîntregibile, semințe carbonizate, unelte din fier, câteva fragmente de la o piesă din bronz. De amintit, aici, descoperirea unor fragmente ceramice cu ștampilă și semne grafice.

Pe terasa a III-a din perimetrul fortificației s-a decis continuarea săpăturilor pentru obținerea unor detalii stratigrafice și pentru investigarea exhaustivă a acestui obiectiv în vederea publicării lui. Pentru o cât mai bună corelare a datelor a fost trasată secțiunea SI/2009, cu o lungime inițială de 12 m care apoi a fost extinsă cu încă 9 m și cu o lățime de 2 m, paralelă cu SI/2003, între cele două secțiuni păstrându-se un martor de 0,50 m. Menționăm că doar în primii 12 m săpătura a ajuns până la stratul steril, în ceilalți 9 m ai secțiunii lucrările oprindu-se la adâncimea de -0,65 m, urmând să fie reluate în anul următor.

Stratigrafia (de sus în jos) : 1. humus vegetal, 2. pământ brun-gălbui cu pigmentație de cărbune și chirpic, 3. pământ galben, 4. stânca nativă. În secțiune au fost identificate mai multe complexe și structuri după cum urmează : între m. 1,75-2,75 a fost cercetată în plan o groapă (G1) elipsoidală, cu lățimea de 0,75 m, din umplutura căreia au fost recuperate fragmente ceramice și o turtă de fier; în m. 4, în apropierea profilului de N al secțiunii s-a conturat o groapă (G3) cu un diametru de 0,35 m surprinsă doar pe jumătate în plan (fără inventar); între m. 4,30-6,55 în jumătatea sudică a secțiunii s-a conturat o platformă de pietre care intră în profilul sudic al secțiunii; între m. 5-7, în jumătatea nordică a secțiunii a fost cercetată o groapă de mari dimensiuni (G2) pe fundul căreia au fost descoperite fragmente de piatră locală și dărâmătură de perete (a fost săpată doar parțial, deoarece continuă în profilul de N); la m. 9-11 a apărut o groapă (G4) care are aspectul unui « șanț » ce pornește dinspre profilul de N (de la m.11) și merge în diagonală față de orientarea secțiunii, complex ce are o lățime de 1,10 m și o lungime de aprox. 1,50 m. (umplutura gropii este formată din micașist sfărâmat amestecat cu pământ brun-gălbui, singurul material arheologic recuperat din acest complex fiind o bucată de cărămidă aflată la baza «șanțului»); între m. 9,20-9,90 a fost cercetată parțial o groapă (G5) conturată în plan pe o suprafață de 0,70 x 1,10m - restul intră în profilul de S al secțiunii(din umplutura gropii au fost recuperate fragmente ceramice, cărbune, mici fragmente de fier). Menționăm că toate complexele coboară din nivelul 2 (pământ brun-gălbui cu pigmentație) și taie nivelul 3 (pământ galben) oprindu-se în acest nivel (G2, G3, G4, G5) sau trecând prin el și oprindu-se pe stânca nativă (G1).

Materialul arheologic este extrem de abundent pe toată suprafața secțiunii, cu o concentrare mare a pieselor în nivelul 2 (pământ brun gălbui) și o relativă sărăcie în nivelul 3. Astfel în nivelul 2 au fost descoperite fragmente ceramice (pereți de vase inclusiv de provizii, buze, torți printre care și una de amforă, un picior de strachină etc.) obiecte de fier (cuie, piroane, țâțâni, o verigă, o pilă, un călcâi de lance, un cuțit, ținte mici de fier etc.), fragmente de sticlă (de la ferestre, dar și de la vase lucrate din acest material), cărămizi, țigle și fragmente de țigle, în timp ce nivelului 3 îi aparțin câteva fragmente ceramice, bucăți informe de fier, două fragmente provenite de la un unguentariu de sticlă etc. Materialul arheologic este atât de factură dacică cât și romană, preponderent fiind cel din urmă.

În vederea valorificării informațiilor arheologice, mai vechi sau datorate unor descoperiri recente, pe lângă studiile de specialitate ce vor fi elaborate în următoarea perioadă, a continuat procesul de introducere în baza de date a unor puncte reper pentru planul general al sitului, prin lucrarea Serviciului Informatice pentru înregistrarea datelor topografice - Grădiștea de Munte. Jud. Hunedoara.

Materialele arheologice descoperite în campania din 2009 au intrat în inventarul MCDR Deva.

Obiectivele cercetării viitoare constau în cercetarea exhaustivă a terasei Căprăreța II, precum și a terasei a III-a din cetate.

Informații suplimentare online

[Raportul 4307 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserv Cimec.ro](#)
